

Що стосується деякої статистичної інформації, то протягом 2013 року Комісією було видано 183 свідоцтва про внесення до реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів. Найбільша кількість аудиторських фірм, які отримали такі свідоцтва, зосереджена в місті Києві та Київській області (мал.5).

Мал. 5. Розподіл аудиторських фірм за регіонами

Об'єднання професійних учасників фондового ринку (ОПУ) та саморегульвні організації професійних учасників фондового ринку (СРО)

Важливою умовою успішного функціонування фондового ринку є досконала система його регулювання, яка охоплює всіх учасників фондового ринку, і забезпечує здійснення ними своєї діяльності відповідно до встановлених правил. Згідно до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» регулювання фондового ринку здійснюють держава та саморегульвні організації (СРО).

Метою діяльності СРО є посилення дієвості саморегулювання, упорядкованості на фондовому ринку, дисциплінованості учасників ринку цінних паперів та захист інтересів їхніх членів.

Основними завданнями, які ставлять перед собою СРО, залишаються:

- розроблення і затвердження обов'язкових для виконання членами СРО стандартів провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку, за винятком тих стандартів, які безпосередньо встановлені законом, та здійснення контролю за їх дотриманням членами організації;
- сприяння здійсненню професійної діяльності членами СРО на фондовому ринку;
- впровадження норм професійної етики у практичній діяльності учасників об'єднання;
- розроблення і затвердження методичних рекомендацій щодо провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку;

- розроблення та здійснення заходів щодо захисту прав членів СРО;
- розроблення заходів, спрямованих на запобігання порушенням членами СРО норм законодавства та внутрішніх документів, у тому числі, при припиненні ними своєї професійної діяльності;
- розгляд скарг членів СРО щодо порушення вимог чинного законодавства професійними учасниками фондового ринку;
- впровадження ефективних механізмів розв'язання проблемних моментів, пов'язаних з професійною діяльністю учасників об'єднання.

На кінець 2013 року в Україні здійснювали діяльність три СРО та сім ОПУ.

Саморегульвні організації:

1. *Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв (за видом професійної діяльності – депозитарна діяльність);*
2. *Українська асоціація інвестиційного бізнесу (за видом професійної діяльності – діяльність з управління активами інституційних інвесторів);*
3. *Асоціація «Українські фондові торговці» (за видом професійної діяльності – діяльність з торгівлі цінними паперами).*

Об'єднання професійних учасників фондового ринку:

1. *Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв (за видом професійної діяльності – депозитарна діяльність);*
2. *Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв (за видом професійної діяльності – діяльність з торгівлі цінними паперами);*
3. *Українська асоціація інвестиційного бізнесу (за видом професійної діяльності – діяльність з управління активами інституційних інвесторів);*
4. *Асоціація «Українські фондові торговці» (за видом професійної діяльності – діяльність з торгівлі цінними паперами);*
5. *Асоціація «Українські фондові торговці» (за видом професійної діяльності – депозитарна діяльність);*
6. *Асоціація «Фондове партнерство» (за видом професійної діяльності – депозитарна діяльність);*
7. *Асоціація «Фондове партнерство» (за видом професійної діяльності – діяльність з торгівлі цінними паперами).*

Враховуючи вимоги, яких потребує фондовий ринок, протягом останніх років Комісією проводиться послідовна робота щодо встановлення єдиного підходу до створення та функціонування ОПУ та СРО, зокрема, створення уніфікованої правової бази за кожним видом професійної діяльності на ринку цінних паперів, направленої на забезпечення стабільності ринку та безпеки діяльності на ньому як для професійних учасників, так і для інвесторів, посилення контролю за дотриманням учасниками фондового ринку регуляторних вимог, уніфікованих правил та стандартів, а також підвищення дієвості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами.

Відповідно до Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок» Комісія може делегувати повноваження СРО з регулювання на ринку цінних паперів,

що визначені даним законом в установленому нею порядку та за заявою цієї СРО. Так, з метою запровадження єдиного підходу до даної процедури делегування повноважень Комісією прийнято рішення від **26.11.2013 №2670** «Про затвердження Порядку розгляду заяв саморегульвних організацій професійних учасників фондового ринку про делегування повноважень саморегульвним організаціям професійних учасників фондового ринку та прийняття рішення», яке було зареєстровано в Міністерстві юстиції України **27.01.2014 № 170/24947**.

Для удосконалення системи подання електронної звітності до регулятора у 2013 році також було прийнято рішення Комісії від **06.08.2013 № 1407** «Про затвердження Положення про порядок складання та подання інформації щодо діяльності саморегульвних організацій та об'єднань професійних учасників фондового ринку до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», яке було зареєстровано в Міністерстві юстиції України **28.08.2013 №1481/24013**, що, зокрема, визначає склад, строки та порядок подання СРО та ОПУ до Комісії інформації у вигляді XML-файлів щодо своєї діяльності на фондовому ринку.

Регулювання та контроль за професійною діяльністю на фондовому ринку

Інфраструктура фондового ринку представлена значною кількістю професійних учасників фондового ринку. Так, на кінець 2013 року діяльність на фондовому ринку України здійснювало 1 234 професійних учасники. Кількість професійних учасників фондового ринку поступово зменшується, що пов'язано, перш за все, з виконанням вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення вимог до статутного капіталу професійних учасників фондового ринку». Окрім того, у зв'язку із набуттям чинності Закону України «Про депозитарну систему України» з жовтня 2013 року перестали існувати такі професійні учасники фондового ринку, як зберігачі цінних паперів, реєстратори власників іменних цінних паперів та депозитарії. Таким чином, з'явилися нові професійні учасники - депозитарні установи та Центральний депозитарій цінних паперів (див. таблицю 41).

Таблиця 41

Динаміка кількості виданих ліцензій за видами професійної діяльності на фондовому ринку

Професійні учасники	Станом на 31.12.2009	Станом на 31.12.2010	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013
Торговці цінними паперами	737	763	733	647	554
Зберігачі	297	372	384	369	-
Реєстратори	367	297	188	134	-
Депозитарні установи	-	-	-	-	319
Компанії з управління активами	389	361	360	358	349
Депозитарій	3	2	2	2	1
Клірингові депозитарії	3	2	2	2	-
Особи, що провадять клірингову діяльність	-	-	-	-	1
Фондові біржі	10	10	10	10	10
Усього	1806	1807	1679	1522	1234